

Město Zlín a handicapovaní

Finanční podpora, stavební úpravy, nízkopodlažní vozy. Se vši vážností přistupuje vedení radnice ve Zlíně k potřebám zdravotně postižených spoluobčanů.

„V posledních letech je spolupráce s městem na nejlepší úrovni, jakou jsme zažili. Radní mají zájem naše problémy řešit,“ tvrdí Petr Julina, vedoucí sledge hokejového týmu SHK Lapp Zlín a pracovník Klubu Íčko, do kterého dochází za vzděláním a trávením volného času zdravotně handicapovaní.

Právě Klub Íčko doznal v poslední době řady změn. Vchod je nově vybaven speciálními dveřmi s elektromotorem, které značně zjednodušily vstup vozíčkářům. Instalována zde byla i kuchyňská linka, uživatelé dostali k dispozici výkonnější počítač nebo sadu pro hru boccia. „Celkem jde o investice za více než čtvrt milionu korun,“ sdělil náměstek primátora Ondřej Běťák.

Od loňského roku mají vozíčkáři lepší přístup i do budovy radnice na náměstí Míru a to díky úpravám jednoho z bočních vchodů. V tomto případě šlo o investici za 327 000 korun.

Od letošního podzimu bude pro zdravotně postižené mnohem lépe přístupné i Městské divadlo. Bezbariérové úpravy se budou týkat například hlavního vstupu, přístupu z nádvoří, výtahu do Dílny 9472 a Studia Z. V Dílně i Studiu Z budou rekonstruovány i toalety.

Velmi vstřícné je vůči zdravotně postiženým i DSZO. Z 35 autobusů, které běžně jezdí na linkách, jsou všechny nízkopodlažní. Z 56 trolejbusů je zatím nízkopodlažních 23, několik dalších přibude letos. Také všechna pracoviště předprodejí jízdenek DSZO jsou přístupná bezbariérově, stejně jako nejfrekventovanější zastávky.

Město podporuje finančně i činnost organizací, které pracují s handicapovanými. Například Zlínským aplikovaným sportům začalo ročně přispívat na činnost částkou 200 tisíc korun. Podporuje i jednotlivce, třeba tělesně postižený ragbista Jaroslav Filsák obdržel 5 tisíc korun, které mu pomohly pokrýt náklady související s působením v reprezentaci ČR.

Případ Pedersen

Proč je mezi tělesně postiženými vysoké procento nezaměstnaných? Jaké má příčiny fakt, že je tato skupina obyvatel stále do značné míry izolovaná od zdravé většiny? Jak je to se vzděláváním a sportováním handicapovaných?

Odpovědi na tyto otázky bude hledat projekt s názvem Občané pro Evropu, který připravuje švédská organizace FIFH z Malmö. Jde o instituci, která je jednou z největších svého druhu ve Skandinávii. Kromě Švédska chce projekt realizovat i v Srbsku, Bosně a Hercegovině a České republice. Tam přizvala k účasti Zlínské aplikované sporty (ZAS), tedy společnost, která se dlouhodobě zabývá prací s tělesně postiženými. Na projektu bude participovat i město Zlín, hlavní partner ZAS.

Turnaj ve sledge hokeji je stabilní součástí Malmö Open. / foto: Zdeněk Dvořák

„Projekt nyní posuzují odborníci z Bruselu. Pokud jej Evropská unie schválí, spustíme jej letos v září. Potrvá jeden rok,“ sdělil projektový manažer a finanční ředitel FIFH **Peter Nilson**. „V rámci tohoto projektu chceme zmapovat situaci zdravotně postižených na Zlínsku. Za ty roky, co v této oblasti pracujeme, o ní víme hodně. Dosud ale není k dispozici žádná ucelená studie. Nevíme tak například to, jaké jsou možnosti v zaměstnávání zdravotně handicapovaných v regionu, nebo jaké jsou požadavky pracovního trhu ve směru k zdravotně postiženým,“ uvedl **Roman Herink**, garant projektu za ZAS.

Přestože Švédové přizvali k projektu i Českou republiku, neznamená to, že jsou obě země na stejných startovacích pozicích. Země ve středu Evropy začala systematictěji řešit problematiku zdravotně postižených až v 90. letech minulého století, na rozdíl od Seveřanů, kteří mají náskok několika desítek let. Například FIFH funguje už od roku 1953 a v současnosti se jeho 25 zaměstnanců a další desítky spolupracovníků věnují asi osmi stovkám klientů sedm dnů v týdnu. Mnohem mladší ZAS, které patří mezi nejlépe hodnocené orga-

nizace svého druhu v ČR, disponuje dvěma zaměstnanci a několika dobrovolníky, kteří pracují s asi dvěma stovkami handicapovaných měsíčně.

FIFH už od svého založení začleňuje zdravotně postižené do většinové společnosti především prostřednictvím sportu. „Umožňujeme oběma skupinám sportovat dohromady. Odvětví, která to umožňují, je mnoho, ať už třeba sledge hokej, plavání, florbal, boccia, basketbal nebo ragby. Řada našich klientů se postupně stává instruktory, kteří vedou vlastní lekce určené pro handicapované a zdravé děti. Dochází tak k prolínání obou skupin, padají sociální bariéry,“ ujistil **Peter Nilson**.

Vlajkovou lodí aktivit FIFH je Malmö Open, což je každoroční akce významem srovnatelná s paralympiádou. Vznikla v roce 1977, letos na ní startovaly ve 12 sportech více než tři tisícovky závodníků z 50 zemí světa. Zdravotně postižených i zdravých. Tradičními účastníky byli také Češi.

Malmö Open přitom není žádnou charitativní akcí, stojí na pevných ekonomických základech. Mezi sponzory mají významné zastoupení firmy vyrábějící pomůcky pro zdravotně postižené. Často jde o nadnárod-

Boccia je dalším sportem pro handicapované. / foto: ZD

ní kolosy s ročními obraty v řádech desítek milionů eur. „Tato akce je ideální příležitostí k tomu, aby představily své produkty, třeba prostřednictvím sportovců. Partnerů má tedy tato akce mnoho. Podporuje ji i místní radnice. Politikům je jasné, že Malmö Open každoročně přivede do města tisíce návštěvníků, kteří naplní hotely a utrácí peníze v obchodech,“ upozornil **Petr Julina**, vedoucí výpravy sledge hokejistů SHK Lapp Zlín. Ti letos startovali v Malmö už po sedmé. Právě sledge hokej může sloužit jako vzor aktivity, která je určená pro zdravotně postižené i zdravé jedince. Jeho pravidla jsou uzpůsobená tak, že všichni hráči mají na ledě stejné podmínky. Tento sport má i výrazný sociální kontext. Během jediného utkání mají možnost se potkat nejen zdravotně postižení se zdravými, ale i muži se ženami či dospělí s dětmi. „Tato různorodost přitom není na úkor kvality. Ale umožňuje členům různých sociálních skupin se poznávat,“ konstatoval ředitel sledge hokejového turnaje **Michael Flomén**. Příkladem, že prostřednictvím sportu může docházet k začlenění zdravotně postižených do většinové společnosti, dává Mal-

mö Open každý rok mnoho. Jedním z nich je i příběh norského sledge hokejisty Rolfa Einara Pedersena, který je ve svém sportu stejnou megastar jako třeba Lionel Messi ve fotbale.

Pedersen měl přitom nakročeno spíše k tomu, aby byl přítěží společnosti než špičkovým sportovcem a respektovaným odborníkem z firmy vyrábějící kompenzační pomůcky pro handicapované. Téměř dvoumetrový chlapík má za sebou kriminální minulost. Po jedné z eskapád se dostal do vězení už bez jedné nohy. Měl ale štěstí a dostal novou šanci. „Norové ho nenechali padnout až na dno. Přivedli ho ke sledge hokeji. A ukázalo se, že Pedersen má pro tento sport mimořádný talent. Našel díky němu nový smysl života a dnes je vzorem nejen pro handicapované sportovce, ale i pro ty zdravé. Je to úspěšný člověk,“ ocenil **Roman Herink**.

Pedersen je vzorem i pro Zdeňka Hábla z SHK Lapp Zlín, mladíka, kterého před několika lety připravila o nohu nezaviněná dopravní nehoda. Díky systematické práci ZAS dostal už během rekonvalescence nabídku hrát sledge hokej a té se chytil. A na jednom z turnajů narazil na Pedersena. „Pro bráchu to bylo zásadní setkání. Zjistil, co všechno dokážou špičkoví hráči. A začal na sobě ještě více makat. Dnes je z něj reprezentant České republiky ve sportu, ve kterém se blížíme k absolutní světové špičce,“ prozradil **David Hábl**, který řadu turnajů se starším bratrem absolvuje jako člen realizačního týmu a chystá se vyjet na led i jako hráč. Přestože je absolutně zdravý. „Jsem rád, když můžu trávit volný čas s bráchou. Sledge hokej nám to umožňuje,“ těší ho. **Zdeněk Dvořák, Malmö**

Rolf Einar Pedersen (uprostřed) díky sportu opustil šikmou plochu. / foto: Zdeněk Dvořák

Anketa

Proč hrajete sledge hokej?

Zdeněk Hábl, hráč SHK Lapp Zlín, reprezentant ČR

Pro mě je to důležitý způsob seberealizace. Tuhle možnost jsem dostal ještě v nemocnici po amputaci nohy. Jsem za ni rád. Sportovat je lepší než vysedávat v hospodě.

David Palát, hráč SHK Lapp Zlín, reprezentant ČR

Baví mě to. O sledge hokeji jsem se dozvěděl od kamaráda, který ve zlínském týmu končil. Nabídku jsem využil.

Kamil Šnajdar, hráč SHK Lapp Zlín

Je to další možnost, jak se hýbat. Na vozíku jste odkázáni k dost jednotvárnému pohybu, sledge hokej je v tomto směru mnohem pestřejší. Má cesta k tomuto sportu byla dost přímočará. Přišel jsem se podívat na jeden trénink a hned mě zapojili do hry. A už jsem u ní zůstal.

Pavel Julina, hráč SHK Lapp Zlín

Nejsem zdravotně handicapovaný, chtěl jsem ale trávit volný čas s bráchou. A ten se v sledge hokeji hodně angažuje. Takže jsme v jednom klubu u jednoho sportu.

Tomáš Sedláček, trenér SHK Lapp Zlín

Hraji hokej, takže když klub hledal nového trenéra, dostal jsem od něj nabídku. Je to zajímavá zkušenost. Ke klukům přistupuji stejně jako ke zdravým sportovcům, žijí totiž naprosto plnohodnotný život. Chodí s pěknými holky, mají starosti se školou, se zaměstnáním. Nikdo kolem nich nemusí chodit po špičkách.

Sledge hokejisté Zlína ve Švédsku narazili

Sledge hokejisté SHK Lapp Zlín se neprosadili na prestižním turnaji Malmö Open ve Švédsku. Přestože sehráli s elitními týmy z Norska, Německa a domácími výběry velmi vyrovnané zápasy, skončili na posledním, šestém místě. Zlín se na tradičně výborně obsazený turnaj vrátil po pěti letech a do Malmö přijel v roli úřadujícího českého mistra.

V úvodních utkáních s domácím FIFH a německými Brémami byl lepším týmem, kvůli střeleckému trápení ale uhrál vždy jen remízu 1:1. Souboj s norským Oslem, které turnaj vyhrává od roku 2007, přinesl divokou přestřelku, kterou čeští mistři prohráli 4:8. V dalších duelech šel výkon Zlína postupně dolů a prohrál tak jak zápas s norským Jordalem, tak švédskou Nackou. Ve vyřazovací části narazil na Brémy a po prohře 0:1 v prodloužení byl odsouzen k zápasu o celkové páté místo. I v něm podlehl v prodloužení 1:2 domácímu FIFH. Vítězem turnaje se stalo opět Oslo.